

„Norime kurti smulkų šeimos verslą!”

MAŽOJI BENDRIJA

Mažoji bendrija steigama smulkiam verslui vystyti, ypatingai – šeimos verslui, kur nariai veikia remdamiesi tarpusavio pasitikėjimu.

Mažoji bendrija – tai ribotos civilinės atsakomybės privatus juridinis asmuo, kurio nariai bankroto atveju rizikuoja tik įnašu, bet ne asmeniniu turtu (palyginimui – už neįvykdytas II prievolės savininkas atsako ir savo asmeniniu turtu).

MB turtas – tai tiek pinigai, tiek kitoks turtas, kurį į MB įneša nariai. Visi įnašai tampa MB nuosavybe.

MB pelną nariai gali išsiimti avansu kartą per ketvirtį, kuris paskirstomas proporcingai nario įnašui. Jeigu pelno neišsiima, neprivalo mokėti mokesčių. Bet tai galioja tik, jeigu narys turi kitą pajamų šaltinį ir yra socialiai draustas (jau moka VSD ir PSD). Pelnas yra paskirstomas tada, kai yra patvirtintas metinis finansinių ataskaitų rinkinys, įvykdytos visos prievolės, pelno suma teigiama ir MB nepatiria nuostolių.

MB nariais steigėjai tampa po MB įregistravimo. Nepriklausomai nuo įneštų lėšų dydžio, kiekvienas narys turi po vieną balsą. MB narių susirinkimą sušaukti turi teisę kiekvienas narys. Jeigu narys yra tik vienas, sprendimai priimami raštu, kas prilygsta MB narių susirinkimo sprendimui. MB narys turi teisę perleisti savo kaip nario teises kitam asmeniui.

MB valdymas

MB nuostatuose gali būti nurodyta, kad valdymo organas yra vienasmenis valdymo organas, kuris yra MB vadovas.

Vadovu gali būti tik fizinis asmuo, nebūtinai MB narys. Su MB vadovu yra sudaroma paslaugų sutartis, kuri savo ruožtu yra civilinė sutartis. MB vadovas veikia MB vardu, bet ir turi teisę vienas sudarinėti tam tikrus sandorius juridinio asmens vardu.

MB atstovas skiriamas tada, kai yra daugiau nei du nariai ir kai nėra vadovo, kai pats narių susirinkimas atlieka valdymo organo funkcijas.

MB nuostatai – tai svarbiausias dokumentas, kuriuo privalo vadovautis MB nariai vykdydami veiklą. Nuostatuose turi būti nurodyta:

- MB pavadinimas;
- Teisinė forma;
- Veiklos tikslai;
- Valdymo organų kompetencija;
- Susirinkimo sušaukimo taisyklės;
- Kita svarbi informacija.

Nuostatai pasirašomi visų MB steigėjų. Palengvinimui: yra patvirtinti LR Vyriausybės pavyzdiniai MB nuostatai, tačiau galima sudaryti individualius.

MB steigimo tvarka:

1. Sudaromas steigiamasis aktas arba steigiamoji sutartis, kurioje nurodomi pagrindiniai duomenys: steigėjai, pavadinimas, steigėjų įnašų dydžiai, buveinė ir kt.
2. Sudaromi ir pasirašomi nuostatai.
3. Dokumentai pateikiami Juridinių asmenų registru. Gali reikėti įsigyti licencijų ir leidimų veiklai vykdyti, kurie taip pat pateikiami JAR. MB laikoma įsteigta nuo jos įregistravimo JAR momento.

Pagrindiniai **teisės aktai**: LR Mažųjų bendrijų įstatymas ir Civilinis kodeksas.

PRIVALUMAI

- MB gali steigti iki 10 fizinių asmenų.
- Bankroto atveju MB nariai rizikuoja tik savo įnašu, ne asmeniniu turtu.
- Paprastas steigimo procesas: steigimo dokumentų nereikia patvirtinti pas notarą, kainuoja daug mažiau nei įsteigti UAB.
- Nebūtinas vadovas – užtenka išsirinkti atstovą.
- Nariai neturi turėti darbo santykių su pačia bendrija.
- Naudinga finansiškai teisinė forma, nes nereikalauja samdyti darbuotojų ir sudarinėti darbo sutarčių.
- Nereikalingas įstatinis kapitalas. Pagal susitarimą galima įnešti tokį įnašą, kokį gali.
- MB valdymas ir buhalterinė apskaita yra supaprastinta, kurią gali tvarkyti MB narys.
- Nesudėtingas MB nario pasitraukimas iš verslo – išeidamas atsiima savo įnašą, taip pat gali perleisti ar parduoti nario teises kitam asmeniui.
- Gali būti steigama elektroniniu ir įprastiniu būdu.

TRŪKUMAI

- Steigėjų skaičius negali viršyti 10 asmenų – kliūtis pritraukti investuotojus ir plėstis.
- Metų gale nariai privalo grąžinti anksčiau išsiimtą avansą, jeigu MB patyrė nuostolių.
- MB nariai yra apmokestinami Sodros nuo asmeniniams poreikiams išsiimtos lėšų sumos.
- Gan sudėtingas MB narių tarpusavio ginčų sprendimas dėl neapibrėžto balsavimo ir pelno paskirstymo tvarkos.
- Buhalterinė apskaita paprastesnė tik kai MB neturi darbuotojų arba kai nėra PVM mokėtoja.

STEIGIMO KAINOS

- Laikinas pavadinimo įtraukimas į registrą – 16,22 EUR.
- Notaro paslaugos – 150–200 EUR.
- Registrų centro mokestis – 51,61 EUR.
- Steigimo dokumentų parengimas – nuo 130 EUR.
- Antspaudas – nuo 20 EUR.

MOKAMI MOKESČIAI

- **GPM** (Gyventojų pajamų mokestis, mokamas VMI) – 20 proc. nuo pajamų (27 proc., jei pajamos viršija 20 VDU).
- **PSD** (Privalomasis sveikatos draudimas, mokamas „Sodrai“) – 6,98 proc.
- **VSD** (Valstybinis socialinis draudimas, mokamas „Sodrai“) – 13,83 proc., plus pensijų kaupimas (1,8 ar 3 proc.).

Įmokų bazė (suma, nuo kurios mokamos Sodros įmokos):

1. MB narių įmokos mokamos nuo 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimtos lėšų sumos, kuri deklaruojama VMI kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos (pajamų rūšies kodas 02). VSD įmokų nereikia mokėti, jeigu lėšos asmeniniams poreikiams neišimamos.
2. Įmokų „lubos“: įmokos negali būti mokamos nuo didesnės sumos nei 43 VDU per metus (48 856,60 EUR)
3. VDU (Vidutinis darbo užmokestis) – 1136,20 EUR.

- **PM** (Pelno mokestis) – 5 arba 15 proc. nuo pelno.
- **PVM** (Pridėtinės vertės mokestis) – 0, 5, 9 arba 21 proc.
- **NTM** (Nekilnojamojo turto mokestis) – mokamas pagal Savivaldybės patvirtintą tarifą (Kauno rajono savivaldybės teritorijoje – 0,3–3 proc.).
- **TARŠOS MOKESTIS** – jeigu naudojamas automobilis, skaičiuojamas nuo suvartotų degalų kiekio.

4. MB vadovams, kurie nėra tų MB nariai, socialinio draudimo įmokos apskaičiuojamos pagal civilinę (paslaugų) sutartį už vadovavimo veiklas gautas pajamas, nuo kurių skaičiuojamas GPM.

5. VSD įmokos už MB vadovus, kurie nėra tų MB nariai, mokamos tokia pat tvarka, kokia mokamos už asmenis, turinčius darbo santykius arba savo esmę atitinkančius darbo santykius, tokiu tarifu:

- 15,70 proc. (6,98 proc. sveikatos draudimui + 8,72 proc. pensijų draudimui);
- 17,50 proc. (6,98 proc. + 8,72 proc. + 1,8 proc. papildomai pensijai);
- 18,70 proc. (6,98 proc. + 8,72 proc. + 3 proc. papildomai pensijai);

MB IR IĮ PANAŠUMAI IR SKIRTUMAI

Šios abi teisinės formos turi daug panašumų, bet ne mažiau ir skirtumų.

Panašumai:

- Steigėjais gali būti tik fiziniai asmenys.
- Kas mėnesį moka PSD: MB už kiekvieną narį, IĮ – už savininką.
- Abi gali būti steigiamos įprastu ir elektroniniu būdais.

Skirtumai:

- MB steigėjų gali būti 1–10, IĮ – tik vienas.
- MB narių civilinė atsakomybė yra ribota, IĮ – neribota.
- MB įstatinio kapitalo dydį nusistato patys nariai, IĮ – netaikomi reikalavimai.
- MB vienas narys turi vieną balsą, IĮ – visus sprendimus priima savininkas.
- MB pelnas paskirstomas proporcingai nario įnašo dydžiui, o IĮ visas pelnas tenka savininkui.

MB AR UAB?

- MB ir UAB gali būti steigiamos įprastu ir elektroniniu būdais.
- MB mažiausiai 1 narys, UAB – 1 akcininkas.
- MB daugiausiai 10 narių, UAB – 250.
- MB įstatinis kapitalas nenustatytas, UAB – 2500 EUR.
- MB steigėjai tik fiziniai asmenys, UAB – fiziniai ir juridiniai asmenys.
- MB ir UAB ribotos civilinės atsakomybės.
- MB labiau skirta smulkiam verslui, UAB – didesnio potencialo veiklai vykdyti.